

UNGE MENINGER OM MISJON I DAG

ved

O. G. M.

Journalisten og misjonsmannen *Rolf Tofte* hadde i *Bergens Tidende* for 11. oktober 1969 en helsides artikkel om Misjonsskolen i Stavanger basert på inntrykk fra en «hverdagsvisitt» avlagt — som han selv sier — bl. a. for å treffe en gruppe misjonsstudenter som er begynt å stille nærgående spørsmål. Vi gir ordet til Rolf Tofte:

«Under oppholdet på Misjonsskolen traff vi fire av studentene — *Trond Bakkevik* fra Asker, *Tor Jørgensen* fra Oslo, *Jørgen Korsvik* fra Kristiansand og *Dag Arne Roum* fra Drammen. Vi får vel skynde oss med å presisere at hverken de fire eller andre er noen etablert gruppe som står i markert opposisjon til skolen eller resten av studentflokket. Men vi får samtidig legge til at noen av disse fire har vært de mest aktive når det gjelder å stille spørsmål, f. eks. under generalforsamlingen i Drammen. Ettersom det var relativt små nyanser i det synet de fire la fram under samtalen med «*Bergens Tidende*», velger vi å presentere svarene som fellesvar — bortsett fra ett ganske spesielt synspunkt . . .

Informasjonsproblemet står utvilsomt sentralt i de spørsmålene misjonsskole-studentene stiller. Slik det f. eks. kom til uttrykk ved én av de fire:

— Selv om måten det informeres fra misjonsmarkene nå ikke ligger på det rene glansbildenivå, så er det sannelig ikke langt ifra!

— Vårt misjonsarbeid er bl. a. basert på at det skal samles inn midler for å kunne forkynne et budskap i bestemte områder. I virkeligheten er det altså et «salgsproblem», og det synes som om den informasjonen som blir gitt — det gjelder norsk misjon generelt — tar farge av at «varen» skal selges best mulig. Med andre ord: man unngår en nøktern informasjon av frykt for at «salget» skal gå ned!

– Problemet er også at denne informasjonen så å si utelukkende skjer gjennom medlemsblad. Vi burde få en langt mer differensiert informasjon.

– Alt tyder på at misjonsinformasjonen for hundre år siden, f. eks. ved biskop Schreuder, var langt mer nøktern og realistisk enn den som blir gitt i dag. I dag står vi også i fare for å få misjonen romantisert, og dermed mister vi et helt sett av de komponenter som ville kunne gi oss et bredere misjonssyn.

– Hva slags informasjon er det dere savner mest?

– Det er nødvendig med en videre presentasjon av misjonslandene under en historisk, religionshistorisk, kulturell, politisk og sosial synsvinkel. Dessuten er det meget vesentlig å få fastslått hvilke problemer misjonærene og misjonen står midt oppe i. Det er jo f. eks. mer enn merkelig at vi først nå får opplyst at det finnes «mørke strøk» på Madagaskar, der norsk misjonsarbeid har vært drevet i 150 år. Plutselig lanseres denne situasjonen – hvorfor er det ikke gjort før?

– Det gis også altfor lite informasjon om de unge kirkene som er en frukt av selskapets virksomhet, og deres problemer. Misjonsbladene forteller side opp og side ned om misjonærkonferansene, men hva kirkene arbeider med og hvilke problemer de har, blir det skrevet minimalt om – trass i at alle vet at disse problemene eksisterer.

– Men hvem skal gi denne informasjonen?

– Alle misjonærer har utvilsomt et ønske om kommunikasjon med hjemlandet, men den formen for informasjonsvirksomhet vi taler om, er kanhende misjonærene ikke de rette til å drive. Mange misjonærer har i tidens løp gjort mye godt også på informasjonsfronten, men her trengs det kanskje spesialister! Det vesentlige er at vi her hjemme begynner å beskeftige oss med dette spørsmålet. Nå er det ingen instans som tar disse problemene opp!

I internasjonal sammenheng er *forholdet mellom misjon og kirke* og forholdet mellom misjon og økumenikk sterkt fremme i debatten. Hvordan ser dere på disse relasjonene i norsk sammenheng?

– Misjonsselskapet påstår at det har sterkere tilknytning til

Den norske kirke enn noe annet norsk misjonsselskap, bl. a. ved at misjonskandidatene ordineres som prester i kirken og at der er en god kontakt med presteskapet. Men selskapet er åpenbart redd for en virkelig prinsipiell debatt om forholdet til Den norske kirke. Misjonsselskapet er jo bærer av en sterk tradisjon også på det teoretiske plan, men denne tradisjonen blir ikke transformert inn i dagens aktuelle kirkesituasjon. Det gjelder forholdet til «den kirkelige aktivitet». Og det gjelder den nå meget omdiskuterte innstillingen fra Det frivillige kirkeråds reformkommisjon.

Og her lar vi Tor Jørgensen få ordet:

— Noen vil kanskje bli sjokkert over det jeg nå sier, men det får våge seg. Jeg oppfatter Det Norske Misjonsselskap prinsipielt som et temporært fenomen! Jeg kan ikke se at Herren noe steds har sagt at Misjonsselskapet skal være evigvarende. Hvis Misjonsselskapet ikke våger å stille spørsmål om sin egen eksistens, da er det avgjort noe galt på ferde.

Så over til kvartetten igjen:

— Vi er en del av Den norske kirke, og kirken kan ikke være kirke hvis den ikke er misjonerende. Hvis vi fortsatt ønsker at den kirkelige tilknytningen ikke bare skal bestå av misjonsforeninger i menighetene og kirkeofringer nå og da, da må selskapet gå inn i en gjennomgripende debatt om hva denne kirkelige tilknytningen virkelig innebærer. Dette er ikke primært et praktisk problem, men et teoretisk. Men det finns også en rekke praktiske problemer som — hvis de ble løst — også kunne gi et bidrag til løsningen av de teoretiske problemene.

— Og økumenikken?

— Det er vel riktig å si at vi stiller oss skeptisk til mye av det som skjer innenfor moderne økumenikk. Dessuten er det et faktum at det ikke eksisterer noe egentlig økumenisk problem på Misjonsselskapets hovedmisjonsmark Madagaskar.

Men vi mener avgjort at det som vitterlig skjer både innenfor økumenikken og i forholdet mellom misjon og økumenikk, det må det bli gitt informasjon om. Problemet er åpenbart at man ikke tør snakke åpent ut om disse tingene. Har vi virkelig noe å fare med, så burde vi jo ikke ha noe å være redde for! Og når det

sies at misjonsfolket er lite opptatt av disse tingene, så skyldes det også manglende informasjon. Når det en sjelden gang blir gitt informasjon, så skjer det i negativ form fra en talerstol. Og det er ingen tjent med!

— Enkelte synes å mene at det grenser til det betenkelige når misjonsskolestudenter opponerer?

— Det beklager vi selvsagt dypt. Men verre er det likevel med dem som klapper oss på skuldrene og sier vi er sunnhetstegn og uttrykk for at «det er liv og røre i Misjonsselskapet». Vi vil ikke gå rundt og bli betraktet som «sunnhetstegn», og bare det! For oss er dette dypt alvorlige spørsmål. Vi kjenner en sterk solidaritet med Misjonsselskapet, og vi mener det er avgjørende nødvendig at disse og liknende spørsmål blir tatt alvorlig. For oss er det ikke snakk om noe opprør. Vi stiller våre spørsmål i en sammenheng som vi er forpliktet på — ved at vi har søkt om opptakelse her ved Misjonsskolen, og ved at vi akter å vie vårt liv til tjeneste i Misjonsselskapet, sier de fire misjonsskolestudentene.»

Så langt Misjonsskolen i Stavanger. Også Det teologiske menighetsfakultet i Oslo har studenter som gjør gjeldende tilsvarende synsmåter. I Mellom Brødre (MF-studentenes organ) 1969 nr. 5 sto det således en tankevekkende artikkel, skrevet av redaktøren, stud.theol *Øyvind Kvaal*, med titelen «Misjon skaper også bevissthet om samfunnet». Norsk misjon, heter det her, har i alle år sett det som sin hovedoppgave å drive evangelisering, og slik må det fortsatt være. En viktig side har imidlertid også vært den sosiale virksomhet, og også denne har sin fulle berettigelse. Om det store ansvar som er forbundet med misjonens sosiale funksjon i dagens situasjon, skriver Kvaal:

«Den norske misjon driver i dag for det meste virksomhet i typiske u-land. Dette fører med seg at misjonen gjennom sitt virke lærer det enkelte menneske opp til å besinne seg på sin egen situasjon, opplyser om hvordan den politiske situasjon er og lærer det til å se der hvor det er urett. Når regimet i vedkommende land undertrykker dette menneskets rettigheter, har misjonen

lært det at dette ikke er riktig. Med andre ord: Misjonen vil lære opp til grobunn for frigjøringsbevegelser.

Misjonen er seg ikke dette forhold bevisst. Den tror at den kan fortsette å drive sin virksomhet, og at dette skaper nøytrale mennesker som ikke reagerer på sin situasjon. Misjonens ansvar er derfor meget stort. Og det er et spørsmål om ikke også misjonen har ansvar for at denne sosiale side — eller frukt av dens arbeide — blir tatt skikkelig vare på.

Norsk misjon kan ikke melde seg ut av den verden den har sin virksomhet i. Dens virksomhet skaper reaksjon overfor urettferdighet. For selv om den kristne lære skaper nestekjærlighet og ydmykhet, skapes det ofte en sjokkvirkning når mennesker rives ut av sin tilvante hverdag og plasseres inn i en helt ny verden, en rask og farlig utvikling. Disse nyomvendte mennesker har ingen generasjonstradisjon å stå på lenger. Alt er blitt nytt — tro, leseferdighet, et sunt legeme. Det er et spørsmål om ikke også denne del av det nye liv i Kristus må veiledes inn i et godt spor.

Er det i det hele tatt mulig for misjonen å overse denne frukt av dens arbeide? Og dersom den overser den, hvordan er det mulig å grunnegi dette på en skikkelig måte? . . .

Det er mange betenkelige sider ved det forhold at misjonen skal ta aktiv del i påvirkningen av det politiske styre i det land den driver, og det er vanskelig å si at det skal være slik og slik. Men misjonen kan ikke være blind for at den virksomhet den driver allerede har en politisk side, som ikke er til å komme bort fra. Er det ikke så at de fleste av Afrikas statsmenn, og mange av dem som i dag står som ledere av frigjøringsbevegelser har gått i misjonens lære? Det finnes en sprengkraft i det kristne budskap, i den kristne frigjøringsprosess, som man ikke må glemme.

Det er helt nødvendig for misjonen å besinne seg på den virkning den har på de mennesker den vinner. Den må gjennomtenke grundig hva dette i siste instans fører til. Problemstillingen er mangfoldig. Hittil har misjonen bare avvist det hele ved å henvise til at evangeliet skal forkynnes over alt. Javel, men hva med de reaksjoner denne forkynnelsen skaper? Skal ikke de også styres?»